

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXV.

ZATURDAG den 2den DECEMBER 1837.

N. 48.

REGEN IN NOVEMBER.—De maand November is zeer gunstig in regens geweest, voornamelyk in de eerste helfte der maand; in de tweede helfte heeft men wat zonneshyn gehad, doch niet in die mate dat men van droogte geklaagd, noch naar regens verlangd heeft; men was zelfs blyde eenige dagen zonneshyn te hebben, ten einde de mais uit het onkruid te kunnen redden. Dit mag gezegd worden, gelyk wy vernemen, van het gansche land. Even als verleden jaar waren de rupsen sterk in het loof, en hebben eenige schaden aangerigt, welke echter door de aanhoudende regen hersteld kunnen worden.

Tot nog toe zien wy en wel met leedwezen, dat onze berekening gedaan in onze Courant van den 24 Dec. 1836 bewaarheid wordt, namelyk: dat dit jaar een zwaar regen jaar zal zyn, en dat het toekomstige jaar en eenige volgende jaren slechte regen jaren zullen zyn. Men gelieve die Courant natezien. Wy hopen echter, dat die berekening, in het vervolg, even zoo onnaauwkeurig zal bevonden worden, als die gemaakt door de redactie van de Barbados Courant en door ons uit de St. Thomas Courant. Volgens onze berekening zouden wy niet voor den 27 December regen hebben kunnen verwachten, aangezien dan eerst de verandering van de maan op den voormiddag valt. Wy willen ons liever houden by de gedane waarnemingen door spaansche zeevaartkundigen: *si como pinta quinta, si como quinta octava, asi como comienza acaba*: want volgens dezelve kunnen wy regens verwachten.

Het is niet alleen in deze streken, dat het zoo veel geregend heeft, neen, in Europa heeft het dit jaar overal zeer zwaar geregend; onder anderen in Tyrol was de vloed van de gevallen regens dermate, dat er huizen door stroomen waters weggespoeld zyn geworden. De luchtgesteldheid in dit jaar was zeldzaam. In de maand Mei had men als nog in het midden Europa de koude van den winter ondervonden, en reeds vroeg voorspelde men in Engeland een vroegtijdigen en strengen winter. Het volgende artikel uit eene Surinaamsche Courant, bevat eenige byzonderheden der luchtgesteldheid in het voorjaar van dit jaar:

AMSTERDAM.—De weergesteldheid is alhier metterdaad een wonderverschynsel der natuur. Wy hebben heden den 13 Mei, een tydstip hetwelk, met betrekking tot den stand der zon, gelyk staat met de eerste dagen van Augustus, en echter verheft zich de thermometer des nachts en voor een gedeelte des daags, niet boven het vriespunt. Sedert drie dagen hebben wy sneeuw en hagel. De wind waait bestendig uit het Noorden, of Noord Oosten, en zelfs terwyl de zon op hare middaghoogte staat, vermindert de koude niet, die alle menschen noodzaakt in winterkleding, in dikke manteljassen te gaan. Aan het gebeente ontwikkelt zich nog geen bladerknop, en buiten

onze stad vertoont alles nog hetzelfde wintergezicht. Daar anders, met de Pinksterdagen, schier onze geheele bevolking ter stad uitstroomde om het soele en verkwikkende der voorjaars zon, en het schoone groen op beemd en veld te genieten, blyft een ieder te huis en velen zelfs verwarmen zich nog aan den winterhaard. By menschen heugenis is geene dergelyke weergesteldheid omstreeks dezen tyd beleeft.

— Het volgende uit eene kronyk van den jare 1435 komt ons, zoowel wegens de daarin vermelde byzonderheden als wegens de overeenkomst, in vele opzichten, tusschen de tegenwoordige weergesteldheid en die van gemeld jaar, niet onbelangryk voor, en wy meenen door de overneming van hetzelfde onze lezers geene ondiensat te doen:

IN 't Jaar onzes Heeren doen men schreef 1435 was de wind omtrent half February veel Oost ofte Noord Oost ende des s'Nagts was 't klaar weder tot ses of seeven uren toe, ende des daags was 't donker grauw weder tot s'avonds toe, zeer koud tot ses of seeven uren, ende het en regende niet, noch het en doude niet in de Maart, noch in April, noch in Mey. En op St.

Jan Baptist (den 24 Juny) Oude s'Nagts het hard Ys gemaakt, dat 'er een Kraay op staan konde; ende daar en wies Lover, noch Gras, noch Kooren, noch Pruimenboomen en bloiden niet, noch Kerse, noch Appelen, noch Peeren, noch geen Wyngaard en was ontlaaten. Ende daar waren Menschen die geen betrouwen op God en hadden, ende keerden haar Land anderwerf omme, ende en hadden geen vruchten. En andere Luiden zeiden met Job, *God gaf God nam*, ende daar zy een hoedt Tarwe af plegen te hebben, daar kreegen zy vier hoedt af van die Somer.— Ende op St. Jan Baptist dag (den 24 Juny) zaten de Oude Vrouwen met grote Koolpotten voor de Kerke ende de Menschen en konde haar niet verwarmen die by de Straat gingen. Ende het begon te warmen des daags na St. Pieter en Paulus (den 30 Juny) in die octave van St. Jan, ende des daags zoo schein de Sonne schoon ende klaar, en des s'nachts zoo reegenden 't soetelyk zoo dat alle de vruchten op het veld wassen, ende men keft daar na een achtste Tarwe om 8 groot, ende een achtste Rogge om 6 groot, ende een achtste Gerste om 4 groot, ende een achtste Haver om 10 duiten. Item een achtste Guldelink-apple om 2 groot, ende een achtste Schyvers om een Braspenning, een achtste Gys-Jans om 6 duiten, en alle Ooft daar na.— Item een achtste Peeren om 2 stuivers &c. Item een Koehooy om 18 stuivers van dat allerbeste. Item een Varken dat het allerbest, dat op de markt kwam om drie pond Holland, (2 gulden 25 cents). Item een Ruit dat 120 pond smeers hadde kost men om 9 Rynsche Guldens (9 gulden en 10 cents) en als beesten daar naar langer.

Wanneer wy van tyd tot tyd vernamen, dat eene ambulante troep tooneelspelers

hunne representation in de groote steden van de vaste kust gaven, dan kwam het ons vreemd voor, dat zy niet op de gedachten kwamen om ook eens dit eiland, hetwelk op zulk een geringen afstand van de kust gelegen is, te bezoeken. Misschien hebben zy er wel aangedacht, doch zich tevens zwarigheden voorgesteld, die hen van deze onderneming weerhouden hebben. De hinderpalen kunnen geweest zyn: de meening dat het getal der ingezetenen, die het spaansch verstaan zeer klein is; dat er geen geschikt lokaal voor eene schouwplaats bestond; dat de kosten van overtogt en verblyf vry hoog zouden loopen; en eindelijk dat door de weinige welvaart der kolonie de opbrengst gering zoude zyn. De ondervinding heeft dit alles echter weerlegd: want, hoewel er twee gezelschappen te gelyk zich hier bevonden en de representation elkander dagelyks opvolgden, zoo hebben zy echter een aanmerkelyke byval gevonden; vooral de laatste troep, die talyker was, onder welke zeer bekwame acteurs zich bevonden, en ook de representation gaven in een lokaal, dat meer in het centrum der bevolking is gelegen.

Zy ondervonden ook, dat de spaansche taal tamelyk algemeen verstaan wordt, en dat wegens den lagen prys der woningen en andere levensbehoefden het verblyf alhier niet kostbaar is. Wy hebben daarom reden te denken, dat deze gunstige omstandigheden meermalen zulk een gezelschap zullen aanlokken eenen overstap te doen; te meer daar er thans twee tamelyk wel ingerigte lokalen voor een schouwburg bestaan. Het nieuwere lokaal heeft, wel is waar, de breedte niet van het andere, doch heeft meerder uitgebreidheid in de lengte. De geluidstralen gehinderd wordende zich ter syden uittreiden, worden meerder in de lengte voortgeplant; ook de niet zeer hooge zoldering belet de uitzetting der golvingen van het geluid aan dien kant, terwyl de luchtigheid, eene zoo groote vereischte in deze luchtstreek, niets meer te wenschen overlaat.

Het opvoeren van tooneelstukken in de spaansche taal had voor velen in eene groote mate hare schaduw zyde. Wy moeten met eene taal al zeer goed bekehd zyn om de volzinnen, als zy met snelheid uitgesproken worden, te kunnen volgen. Al verstaan wy de afzonderlyke woorden, zoo schynen zy door het snel uitspreken in een te smelten. Echter door het meermalen bywonen zulker voordragten verkrygt ons oot ook meerdere geoefendheid, en wy onderscheiden de afzonderlyke woorden in de snel uitgesprokene volzinnen. De weinige gelijkenheid van schouwspelen by te wonen, was ook oorsaak, dat een gedeelte der aanschouwers niet de opgevoerde stukken niet bekend waren; men had derhalve ook zyne opmerkzaamheid te vestigen op den loop der stukken, eene hinderpaal om eene ons niet gemeenzaam zynde taal te volgen. Het spaansche tooneel had daarentegen zyne lichtzyde. De karakters, voor-

tal gevechten is geleverd, waarin de Carlisten zyn verslagen geworden. Don Carlos was met vollen spoed op den terugtocht naar de baskische provincien; men zegt, dat hy zoo ter nedergeslagen, afgetobt en in zoodanig slechten toestand van gezondheid was, dat men beducht was voor zyn leven.

“De *Castellano* van den 30 Sept. vermeldt de waarschyneelykheid eener terugkomst van den Heer Mendizabal in het ministerie, ofschoon zoodanig geval niet algemeen voorspeld wordt.

“De *Madridsche correspondentie* uit het gevoelen, dat de ontbinding van het kabinet naar alle waarschyneelykheid gevolgd zal worden op de ontbinding van de Cortes. De verkiezingen van Salamanca vallen uit ten gunste van de gematigde party, en de Hertog de Gor en de Graaf de las Navas hebben eene meerderheid van stemmen erlangd. De gematigde party had ook te Badajoz en Malaga de bovenhand,

“In den namiddag van den 30 kwam te Madrid een koerier aan met het legerberigt der op het korps van Zariatagui behaalde overwinning door de vereenigde krygsmagt van de Generaals Carondelet en Lorenzo, te Aranda de Duero. De troepen der Koningin, na de brug van Aranda overmeesterd te hebben, namen bezit van het fort en de stad en gingen vervolgens den vyand naar de rigting van Pinarranda vervolgen.

“In een der ontvangene brieven wordt gemeld, dat Don Carlos, afgemat door het onophoudelyke terugwyken en de wanhoop van al zyne plannen verzydeld te zien, zoodanig ongesteld geraakt was, dat zyn gevolg alle hoop verloren had hem levendig de baskische provincien te zien bereiken. Hy was zoo zwak, dat men verpligt was hem te paard te ondersteunen en soms hem in de armen te moeten dragen.

“Het bouwen van onderscheidene werken ter verdediging der hoofdstad van het ryk werd met allen spoed voortgezet. Het klooster van las Salesas zal ingerigt worden tot eene verpleegplaats voor militaire invaliden. Generaal Quiroga had eene proclamatie doen afkondigen, waarin hy de regten der dagbladen om leger berigten te vermelden herstelt, en waarin hy te kennen geeft, dat het voornemen van het gouvernement was om den staat van beleg, waarin de hoofdstad was, zoo spoedig als de omstandigheden zulks zullen gedogen, te doen ophouden.

(Madrid, de hoofdstad van het ryk, was volgens de engelsche Couranten op den 9 September, verklaard in eenen staat van beleg te zyn, om dat men de annadering van de Carlisten vreesde).

“*Bayonne 4 Oct., te half zeven 'smorgens.* Naar huld van een berigt uit het hoofdkwartier van Espartero, was hy op den 24* op den afstand van twee mylen van Atienza, waar Don Carlos geposteerd was en van wiens achterhoede hy op den 25 dertig man weggevoerd heeft. De Pretendent hield aan te wyken door steile en nauwe paden en had de Duero overgetrokken met het voornemen om zich met Zariatagui te vereenigen. Op den 27 was hy buiten Aranda, dicht op de hialen door Espartero gevolgd.

“De bevelhebber van de mobile kolonne van Arragon, Bonnel, heeft Generaal Mo-

* Wy moeten hier aanmerken, dat de *St. Thomas Courant* van den 11 November, waareit wy voor het laatste nummer onze berigten ontleend hebben, ons ten opzichte der dagteekening heeft doen dwalen. De berigten uit Spanje, vermeld in de laatste Courant, waren dus van de maand Augustus; het gevecht te Herrera had op den 24 Augustus en niet op den 24 September plaats.

reno vervolgd en den bevelhebber Rena en 50 Carlisten krygsgevangen genomen en eene buit van 200 geweren gemaakt. Het overschot dezer verslagene troepen had zich by Cabrera gevoegd, die op den 27 met slechts 2000 man in Cantavieja terug gekeerd is. Oraa was te Teruel.

“*Bayonne 7 Oct., 8 ure 'savonds.* Eene expeditie, welke gedeeltelyk voorspoedig, en met dewelke Lord John Hay werkzaam is geweest, vertrok op den 3 uit St. Sebastiaan om Guetaria te gaan overrompelen; op den 4 kwam dezelve terug met eene groote buit. Te St. Sebastiaan werd berigt, dat Don Carlos in Navarre terug gekeerd was. De benden van Sanz, die Cabrera verlaten hebben om zich by Don Carlos te vervoegen, hebben den weg naar Madrid twee dagen lang onveilig gemaakt.”

Dus verre loopen de berigten van Spanje met betrekking tot den oorlog met Don Carlos. Verder behelzen de spaansche Couranten, dat de Koningin een traktaat van vrede en vriendschap met Mexico gesloten heeft, waarby de kroon van Spanje afstand doet van alle aanspraak op de soevereiniteit van deze republiek.

Het toneel van oorlog zal voor een korten tyd van Europa in Afrika verplaatst worden. Te Constantine zal er *gran fonction* (grootte vertooning) zyn; het was het voornemen van de acteurs om zich op den 6 October, onder de muren van dat Belyk te vertoonen. Uit het volgende telegraphisch berigt, hetwelk het fransche gouvernement te Parys op den 7 October ontvangen heeft, zal de lezer beter onderrigt worden.

“*Toulon 5 Oct., te half tien voordemiddag.*—Kamp van Medja-el-Hamer 1 Oct. Generaal Damremont aan den Minister van Oorlog.—Het leger heeft deszelfs marsch aangevangen. De eerste brigade, aangevoerd door den Generaal Trezel zullen op heden de Razel Akba overtrekken; de rest van het leger zal morgen volgen. Het weder is schoon.”

De fransche ministers verbeidden met groote inspanning op den goeden uitslag van deze expeditie; de ordonnantie ter ontbinding van de kamers zou op den 2 Oct. verschenen zyn, doch zy hielden op den 29 September eene kabinetsvergadering, waarin besloten werd om met de afkondiging van die ordonnantie te wachten tot na de inneming van Constantine, welke gebeurtenis, naar hun gevoelen en verlangen, zeer veel ten hunnen gunste by de verkiezingen zal bewerken. Volgens de Londensche berigten echter is de kamer op den 4 November ontbonden geworden.

Op den 14 September was de Hertog van Nemours te Bona aangekomen. Generaal Damremont de opperbevelhebber van het leger, had reeds voorposten op den afstand van 12 mylen der stad gezet en zich van eene der gevaarlyke doorgangen op den weg tusschen Guelma en Constantine, meester gemaakt. Achmet Bey had maar een zwakken wederstand geboden en met al zyne krygsmagt onder de muren der hoofdstad geweken. Hoe huld zal de mare der inneming van Constantine gebazuind en hoe vergroot zullen de feiten voorgesteld worden. De fransche ministers hebben zich daartoe reeds voorbereid.

Wanneer iemand de gebeurtenissen, welke in synen leeftyd plaats gehad hebben, en waarin eenig groote personaadje eenige rol gespeeld heeft, gadeslagen en de berigten daaromtrent met aandacht en kennis van zaken gelezen heeft, dan moet hy de nakomelingschap beklagen, die gedoemd is om leugens en grootspraak te vernemen; en hoe zwak moet zyn geloof niet worden in de gebeurtenissen van vroegere eeuwen.

Zal zyne verwondering niet verminderen by de vergelyking van de hedendaagsche en oude Romeinen, en by die van de hedendaagsche en oude Grieken? Moet hy niet de verhalen van al die groote gebeurtenissen in twyfel trekken? De geschiedschryvers met al hunne waarheids liefde zullen bezwaarlyk de ware toedragt der zaken uit die grootspraak kunnen onderkennen; en gaan zy by de andere party de waarheid zoeken, dan vinden zy haar zoo verkleind en verminkt, dat zy haar naauwelyks zullen kennen.

Generaal Damremont had eene versterking van 1500 man erlangd, welke de oppositie party gelegenheid gegeven heeft om onderscheidene oorzaken daaraan te geven en vrees voor den uitslag der expeditie te verwekken. Onder anderen was de oorzaak dezer versterking de erlangde zekerheid, dat de Bey van Constantine 37,000 man troepen en een zeer groote trein van artillerie had. De ware oorzaak echter was, dat de Cholera eene groote slagting in het fransche leger gemaakt heeft.

Deze onophoudelyke plaag heeft dit jaar schrikkellyke verwoesting in het zuiden van Europa aangerigt, doch was volgens de jongste berigten aan het verminderen.

De Hertogin van St. Leu, ex-koningin van Holland, moeder van den onlangs uit Frankryk verbannen Prins Lodewyk Buonaparte, is overleden.

De huwelyksch plegtigheden van Princes Maria van Orleans met den Hertog Alexander van Wurttemberg, waren uitgesteld tot den 14 October.

In de *Guiana Chronicle* van den 13 November, vinden wy Londensche berigten tot den 10 October, en onder dezelve het volgende over Spanje:

“*Saragossa, Sept. 26.*—Op het oogenblik ontvangt men eene depeche van den Gouverneur van Daroca, gedagteekend gisteren, vermeldende: dat Cabrera met zyne krygsmagt gedetacheerd was van die des Pretendents, en op weg zynde, gelyk men vermoedde, naar de hoofdstad van Teruel en Valentia, werd hy te Huete, in de provincie van Cuenca, door Oraa te gemoet gekomen en dadelijk aangevallen. De uitslag van dit gevecht was, dat hy 1,150 man aan krygsgevangenen en 4 à 500 man aan dooden verloren heeft.

“Eene depeche van den Baron Carondelet werd op den 26 in Madrid afgekondigd, waaruit blykt, dat hy op den 24 de Carlistische krygsmagt onder Zariatagui geheel verslagen en haar 16 stukken geschut en eene groote hoeveelheid krygsbehoeften ontnomen heeft. Valladolid werd onverwylt door de Carlisten ontruimd.”

De *Moniteur* van den 4 October bevat eene koninklyke ordonnantie, waarby de kamer der gedeputeerden ontbonden verklaard wordt; de verkiezingen op den 4 November bepaald, met uitzondering van die voor Corsica, welke op den 18 dier maand zouden plaats hebben; en de kamers voor den 18 December byeen geroepen worden. By eene tweede ordonnantie zyn vyftig nieuwe pairs benoemd geworden.

Het is den lezer bekend, dat Kapitein Ross op zyne reize naar de Noordpool ontdekt had, dat slechts eene smalle streeks lands, ter breedte van een kwart myl, de Poolzee van de Atlantische zee scheidt.—Daarna vertrok Kapitein Back met het schip de *Terror* en met zestig koppen bemand, met oogmerk om zyn schip in eenige haven in veiligheid te leggen, vervolgens de noodige bouwstoffen over die smalle landengte te brengen, in de Poolzee een klein vaartuig te bouwen en met hetzelfde Noord Amerika rond te zeilen. Thans is Kapitein Back terug gekomen zonder zyn doel bereikt te hebben. Het schip is in het ys opgesloten geraakt, alvorens het de plaats zyner bestemming had bereikt, en na ongeleefelyke vermoeijenissen en gevaren is het gelukt zich los te maken, en zy kwamen in een doerniswaardigen toestand in Engeland terug.

Het plan om Noord Amerika rond te varen en van de Atlantische zee in de Stille Zuid zee te komen, zal thans wel opgegeven worden, na dat er zoo veel pogingen tot dat doelwit mislukt zyn.

